

Що таке академічна доброчесність?

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Академічна доброчесність для вчителів

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Академічна доброчесність для учнів

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушення академічної доброчесності?

Порушенням академічної доброчесності вважається:

Академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

Фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

Фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

Списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

Обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

Хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

Необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наслідки

Для вчителів

За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

Для учнів

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що мають бути затверджені (погоджені) основним колегіальним органом управління закладу освіти та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності.

Треба знати!

Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається уповноваженим колегіальним органом управління закладу освіти з урахуванням вимог цього Закону та спеціальних законів.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

ПОРАДИ ДЛЯ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

Сучасні учні- не гірші й не кращі за тих школярів, яких ми недавно вчили... вони просто інші...

Поради щодо встановлення довіри між проблемним підлітком і класним керівником

- 1. Уважно вислухайте дитину, прагніть до того, щоб підліток зрозумів, що він вам не байдужий і ви готові зрозуміти і прийняти його. Не перебивайте і показуйте свого страху. Відносьтесь до нього серйозно, з повагою.**
- 2. Запропонуйте свою підтримку і допомогу. Постарайтесь переконати, що даний стан (проблема) тимчасові і швидко пройдуть Проявіть співчуття і покажіть, що ви поділяєте і розумієте його почуття.**

3. Зацікавтесь, що саме турбує підлітка.
4. Впевнено спілкуйтесь з підлітком. Саме це допоможе йому повірити у власні сили. Головне правило в роботі з дітьми – не нашкодь!
5. Використовуйте слова, речення, які будуть сприяти встановленню контактів: розумію, звичайно, відчуваю, хочу допомогти.
6. В розмові з підлітком дайте зрозуміти йому, що він необхідний і іншим і унікальний як особистість. Кожна людина незалежно від віку, хоче мати позитивну оцінку своєї діяльності.
7. Недооцінка гірша ніж переоцінка, надихайте підлітка на високу самооцінку. Вмійте слухати, довіряйте і викликати довіру в нього.

Рекомендації педагогам щодо спілкування з дітьми схильними до правопорушень

1. Проявляйте витримку під час спілкування з проблемними підлітками.
2. Терпляче і наполегливо пояснюйте неправильність їхніх поглядів і поведінки.
3. Намагайтесь переконувати і відкривати “важким” підліткам гідні та цікаві життєві перспективи.
4. Постійним повчанням не закріплюйте у підлітків, схильних до правопорушень, негативну оцінку своїх учинків.
5. Не перешкоджайте їхній участі у звичайних молодіжних об’єднаннях.
6. Уникайте надто наполегливо і безцеремонно втягувати таких підлітків в суспільні справи колективу учнів.
7. Сприяйте організації педагогами та батьками спільних масових заходів, що з’єднують підлітків з різною поведінкою, світосприйняттям, успішністю.
8. Втягуйте “важких” підлітків в суспільно корисні трудові справи, використовуючи притаманну їм завзятість в досягненні поставленої мети, прагнення до першості, частково усвідомлене почуття їхньої соціальної неповноцінності.
9. По можливості, з метою перевиховання підлітків, які вже зробили помилку в житті, змініть обставини та звичні їм форми поведінки, викажіть їм довіру, схвалюйте їхні досягнення.
10. Виховуйте у таких підлітків вміння не тільки підкорятися, а й командувати, не принижуючи та не уражуючи інтереси однолітків.

Рекомендації вчителям із забезпечення засобів впливу на підлітка щодо поліпшення його поведінки

1. Пошук і знаходження шляхів підвищення мотивації до навчання у слабких учнів:
 - винагорода дітей за досить незначний прогрес під час навчальної діяльності, а не за досконалість в ній;
 - активне заохочення в творчій діяльності, в спорті, в різних шкільних заходах тощо.
2. Виховання теплих почуттів до школи у слабких учнів:
 - дозволяти дітям брати участь у найважливіших справах школи,

наділивши їх певною часткою відповідальності.

3. Не присвоювати дітям ніяких ярликів, спиратися на заохочення, підтримку, а не на покарання:

- не бажано розділяти учнів (шляхом оголошень оцінок чи розподілу по групах), бо діти позбавляються необхідної мотивації;
- корисно знаходити сильні сторони слабких учнів і хвалити їх за те, що їм вдається.

4. В роботу школи включати більше елементів, що задовольняють соціальні інтереси підлітків:

- розширювати позашкільні форми діяльності підлітків;
- залучати їх до організації такої діяльності;
- прикладом, шляхом бесід виховувати у підлітків усвідомлення, прийняття шкільних цінностей та норм.

Рекомендації учасникам педагогічного процесу щодо підвищення самооцінки у “важких” підлітків

1. Намагайтеся створити добрі стосунки у спілкуванні з підлітком, бо їх відсутність – це причина виникнення тривожності у дитини.
2. Поважайте індивідуалізм підлітка, бо його зневага веде до появи самотності дитини.
3. Стверджуйте загальнолюдські цінності – це стане на допомогу під час появи у підлітка думок про самотність або втрати друга (друзів).
4. Частіше нагадуйте “важким” підліткам про їхні позитивні якості – це допоможе уникнути в їхній свідомості закріплення негативних оцінок щодо них самих та формування низької самооцінки.
5. Навчайте підлітка поважати свою гідність, розуміти свої вчинки, виховувати самоповагу, позитивне ставлення, розуміння, терплячість до оточуючих, їхніх оцінок щодо самого підлітка.
6. Сприяйте розвитку процесу самореалізації – активній праці самого підлітка щодо розвитку своєї особистості.
7. Створюйте умови щодо формування у підлітків інтересу до того, якими вони стануть у майбутньому – це могутній фактор саморозвитку “важкого” учня.
8. Допомагайте “важким” підліткам знайти свої життєві цілі – це зможе усунути багато проблем під час їхнього виховання.

Правила роботи з агресивними дітьми:

1. Бути уважним до потреб дитини.
2. Демонструвати модель неагресивної поведінки.

3. Бути послідовним у покаранні дитини, карати за конкретні вчинки.
4. Покарання не повинні принижувати дитину.
5. Навчати прийнятних способів вираження гніву.
6. Давати дитині можливість виявляти гнів безпосередньо після фрустрації.
7. Розвивати здатність до емпатії.
8. Розширювати поведінковий репертуар дитини.
9. Відпрацьовувати навички регулювання конфліктних ситуацій.
10. Учити брати відповідальність на себе.

Прийоми, які можна використовувати під час роботи з агресивними дітьми

1. Якщо агресія є усвідомленим, контрольованим актом з боку дитини, то для дорослого важливо не піддатися на таку маніпуляцію. При цьому доречно досить різко присікати агресивні дії або (якщо це не завдасть серйозної шкоди самій дитині та оточенню) ігнорувати їх.
2. Якщо агресія є виявом садомазохістських схильностей, психолог має працювати спільно з психотерапевтом і психіатром.
3. Якщо агресія є виявом гніву, можливе використання різноманітних стратегій впливу:
 - 1) навчати дітей контролювати свої емоції і способи регулювання негативних почуттів без шкоди для оточення (цю стратегію використовують, якщо агресія виявляється у прямій формі). Наприклад, треба вчити змінювати пряму агресію на непряму за допомогою предметів-замінників, позбуватися внутрішнього напруження через активні дії, заняття спортом, рухливі ігри, вияв символічної агресії;
 - 2) розвивати в дитини вміння знижувати рівень емоційного напруження через фізичну релаксацію.

Методи керування пасивно-агресивною поведінкою учнів

1. Зрозуміти, що пасивно-агресивна дитина може викликати в педагога у відповідь негативні почуття і неконструктивну поведінку.
2. Зрозуміти, що мета пасивно-агресивної дитини — вивести вчителя з рівноваги, домогтися, щоб він втратив контроль над собою.
3. Зрозуміти, що всі пасивно-агресивні тактики — це неприйнятні способи вираження гніву та злості.
4. Проаналізувати, як ви сприймаєте чиєсь роздратування і виражаєте свій гнів, щоб упевнитися, що ви самі не реалізуєте у своїй поведінці пасивно-агресивний стиль.

Поради вчителям по роботі з дітьми агресивної поведінки

- З агресивною дитиною не можна розмовляти на підвищених тонах — таким чином ви провокуєте посилення агресивних імпульсів. Послідовне використання спокійної, плавної мови дасть дитині змогу переключитися і почати слухати вас. При цьому особливо важливо визнати право дитини позбуватися своєї енергії різними способами, після чого вона почне прислухатися, у вас з'явиться шанс допомогти їй опанувати конструктивні методи виходу агресивних імпульсів.

- Деякі діти під впливом дорослих довгий час здатні стримувати свої агресивні імпульси навіть тоді, коли інші зачіпають їхню особистість («Битися недобре! Не зважай!»). Щоправда, ніхто не вчить не чути образ на свою адресу. Наслідок — час від часу в такої витриманої дитини відбувається сильний вилив емоцій. І якщо вона вже вдарить кривдника у такому стані, то не дивно, що це може призвести до його травмування. Тому, як співають у пісні, «честь должна быть спасена мгновенно». Тоді буде набагато менше проблем.

- Агресивні вияви можна знімати за допомогою спеціальних вправ. Наприклад, навчити дитину зосереджувати увагу в момент імпульсу на своїх руках і навмисне стискати кулаки з максимальним напруженням. Гіпернапруження обов'язково зміниться релаксацією м'язів. І якщо агресія не минає, то принаймні стає керованою.

- Добре допомагає агресивним дітям і психофізичне тренування. Навички виконання вправи «Левітація рук» дозволяють зменшити загальний рівень агресивності й навчитися керувати собою в кризових ситуаціях.

Правила покарання агресивних дітей та підлітків

- Покарання не повинно шкодити здоров'ю дитини — ні фізичному, ні психічному. Понад те, воно має бути корисним. Якщо є сумніви, покарати чи ні, не карайте, навіть якщо вже зрозуміли, що надто м'які, довірливі й нерішучі. Жодної «профілактики», жодних покарань про всяк випадок».

- За один раз — одне. Навіть якщо провин багато, покарання може бути суворим, але тільки одне за все відразу» а не по одному за кожну провину. Салат із покарань — страва не для дитячої душі! Не можна карати за рахунок любові. Хай там ідо трапилося, не обмежуйте дитину в схваленні й заохоченні, на які вона заслуговує.

- Термін давності. Краще не карати, ніж карати із запізненням. Покарання із запізненням навіюють дитині минуле, не дають стати іншою.

- Покараний — пробачений. Інцидент вичерпано. Сторінку перегорнуто. Про старі гріхи ні слова. Не заважайте починати життя спочатку!

- Без приниження. Хай там що сталося, хай там якою є провина, покарання не повинно сприйматися дитиною як перемога нашої сили над її слабкістю, як приниження. Якщо дитина вважає, що ми несправедливі, покарання подіє тільки у зворотний бік.

- Дитина має боятися не покарання, не гніву, а нашого засмучення. Слід розуміти, що, не будучи досконалою, вона не може не засмучувати тих, хто її любить.

Для підвищення мотивації учнів пропонується:

- забезпечити в учнів відчуття просування вперед, переживання успіху в діяльності, для чого необхідно правильно підбирати рівень складності завдань і заслужено оцінювати результат діяльності;
- використовувати всі можливості навчального матеріалу для того, щоб зацікавити учнів, ставити проблеми, активізувати самостійне мислення;
- організувати співробітництво учнів на уроці, взаємодопомогу, позитивне ставлення класу до предмета і навчання в цілому;
- самому правильно формувати стосунки з учнями, бути зацікавленим у їхніх успіхах, мати авторитет;
- бачити індивідуальність кожного учня, мотивувати кожного, спираючись на вже наявні в учня мотиви;
- деяких учнів доводиться змушувати вчитися, постійно заохочувати чи карати, залучати батьків для спільного контролю.

Умови формування навчальної мотивації учнів:

- створення умов для самопізнання;
- розвиток умінь вступати в діалог з навколишнім світом;
- удосконалювання способів здобування знань;
- створення активного пізнавального діяльного середовища;
- оволодіння контрольними-оцінними діями;
- застосування методів теоретичного й творчого мислення;
- формування культури розумової праці.

Як сприяти саморозвитку Пам'ятка для педагогів

- 1.Оцінювати реальні можливості учнів, рівень їхньої підготовки. Здійснювати індивідуальний підхід у керівництві саморозвитком.
2. Кількісний та якісний аналіз рівня навчальних досягнень з кожної предметної теми допоможе дати за необхідності рекомендації кожному учневі щодо корекції знань, стимулювати так звану ближню мету саморозвитку - ліквідацію прогалин.
3. Учням, що мають утруднення в самостійному визначенні особистих проблем, пропонувати чіткий алгоритм, виконання покрокових дій щодо корекції з наданням конкретних рекомендацій: що саме потрібно вивчити, які джерела інформації при цьому можна використати, які практичні заняття, вправи, дослідження, задачі, завдання виконати для розвитку вміння застосовувати набуті знання в стандартних і нестандартних ситуаціях.
- 4.Учням з низькою готовністю до здійснення саморозвитку пізнавальної діяльності необхідно надавати конкретнішу інформацію про можливості здійснення діяльності, можливо, навіть вказувати на сторінки тих чи інших джерел, які потрібно опрацювати. При цьому давати гімназістам можливість вибору завдань, способів діяльності з переліку запропонованих.

5. Саморозвиток виникає тоді, коли учень на основі знань і вмінь, отриманих у процесі навчання та виховання виявляє недостатність наявних знань для вирішення певної проблеми. Отже, необхідно створювати саме такі ситуації, які спонукають учня до самостійного пошуку вирішення проблем, розвивають його ініціативу звернення до додаткових джерел пізнавальної інформації, формують його самостійність. Діяльність школярів переходить на рівень самоорганізації і саморегуляції.

6. Проблему управління пізнавальною діяльністю учнів слід розв'язувати так, щоб школяр був не об'єктом, а суб'єктом навчання і виховання.

СПІЛКУВАННЯ З ВАЖКИМИ БАТЬКАМИ. ЯК НЕ ДАТИ ЗАГНАТИ СЕБЕ В КУТ

Кожен учитель розуміє вираз «важкі батьки», тому що педагоги точно знають, що не тільки діти можуть бути важкими. Іноді мами і тата скандалять, іноді телефонують у такий час, коли і близькі люди зателефонувати не наважаться. Є такі батьки, які вимагають, щоб ви ставилися до їхньої дитини особливо уважно або ставили тільки високі бали. Як правильно поводитися вчителю, спілкуючись з батьками, які часом поведуться так, що їхня поведінка заводять у глухий кут? Розглянемо кількатаких ситуацій і знайдемо для них гарні й правильні рішення.

Розгніваний тато практично вривається в клас або вчительську. Він гнівно вигукує різкі фрази, звертаючись до вас, можливо, навіть ображає вас або школу. Ви не очікували такого нападу, не розумієте, у чому справа. Як з гідністю обернути подібну ситуацію на свою користь? Справа відбувається при дітях? Головне завдання — відвести розгніваного батька подалі від дитячих очей і вух. Але що робити, якщо такий батько вас абсолютно не чує? Розмовляти варто тільки короткими фразами, спокійним, але в той же час досить гучним і впевненим голосом.

- Пройдемо зі мною. Говорити ми будемо в іншому місці.

Або ось так:

- Вийдемо звідси. Зараз ми підемо в учительську і там спокійно поговоримо.

Агресивні люди поведуться напористо, але вони не очікують від вас спокійної впевненості у відповідь. А що робити, якщо тато продовжує кип'ятитися, і ви не можете вивести його «з поля бою»? Різно поверніться спиною і йдіть геть.

Як правило, приголомшений нападник мимоволі буде змушений піти за вами. І тут вже позиції змінюються. Він бачить вашу спину, але не обличчя. У вас є час прийти до тями, а його позиція нападника перетворюється на залежну. Але от ви пішли від дітей і тепер вам необхідно брати ситуацію у свої руки. Якщо ви маєте справу з агресивним співрозмовником, то вибирайте правильне місце для переговорів. Не заганяйте себе в кут своїми руками. Ззаду у вас завжди повинен бути шлях до відступу. Тобто, якщо батько буде продовжувати наступати на вас, ззаду не повинна виявитися стіна або глухий кут.

Не займайте таку позицію, у якій ви будете сидіти, а батько стояти, нависаючи над вами. Позиції повинні бути «на рівних». Тому краще розмовляти стоячи. Потік негативу не припиняється, але ви не чуєте ніяких конструктивних запитань чи ідей? Тоді скористайтеся гарним прийомом: скажіть, що вам потрібно піти ненадовго. Цей прийом допомагає збентежити співрозмовника. Той втрачає ґрунт під ногами, адже ви йдете, і йому якийсь час буде просто ні на кого нападати. Коли ви повернетесь, його запал уже достатньо спаде, і можна переходити до конструктивної розмови, вести яку вже будете ви.

За час вашої відсутності ви зможете продумати свої питання, які повинні бути чіткими і зрозумілими. Не варто говорити агресору, що з вами не можна розмовляти в такому тоні, що тут школа і т.ін. Краще сказати, що ви бачите, як він розгніваний і вам потрібно дізнатися причину. Але попросіть його припинити кричати і спокійно розповісти, у чому справа.

Маленький секрет: приходячи до школи, батько відчуває все те, що він переживав у дитинстві, коли був школярем. І якщо він раніше боявся вчителів, виступи біля дошки, повернення батьків зі зборів, то, змушений приходити до школи з приводу своєї дитини, він, уже дорослий, виливає свої старі образи на вчителів свого чада. Така дитяча позиція рідко буває конструктивною, тому не варто продовжувати бесіду занадто довго. І взагалі, якщо ви розумієте, що розмовляти з таким батьком вам занадто складно, ви спокійно можете покликати когось на допомогу — завуча, директора і навіть охоронця. Їхня присутність напевно заспокоїть розгніваного батька.

Батьки учнів телефонують вам у пізній час, незважаючи на вихідні та свята. Причому, розмови рідко бувають короткими. А вам ніяково сказати, що ви втомилися або вам потрібно робити сімейні справи.

Правила гри — ось що вам потрібно. І робити це варто на самому початку вашого знайомства з батьками. Ви берете новий клас. На першій зустрічі з батьками або на зборах закладаються основи ваших з ними стосунків. І саме тоді ви повинні розповісти їм про те, як буде вибудовуватися ваше спілкування: коли вони зможуть прийти до школи, щоб поставити вам питання про дитину, коли зможуть вам зателефонувати. Ось тут ви і повідомляєте, що телефонувати вам можна в будь-який будній день до 19 години (час, звичайно ж, ви встановлюєте самі, але межі не повинні бути занадто тривалими). Не дозволяйте батькам класу телефонувати вам занадто пізно. Ви повинні дати зрозуміти батькам, що готові завжди їх вислухати, зрозуміти і допомогти. Але ви так само повинні з перших хвилин спілкування показати батькам, що у вас є недоторканий час і витримати ту дистанцію, яка надалі не дасть їм турбувати вас вечорами.

Якщо ж деякі батьки все ж телефонують вам занадто пізно, то скористайтеся можливістю ще раз встановити межі вашого спілкування. Запитайте, що мама чи тато хотіли запитати, але не відповідайте на питання зразу, а домовтеся, що зателефонуєте завтра в робочий час. Будьте ввічливі, але тверді у своєму намірі не продовжувати розмову занадто довго. Дайте зрозуміти, що зараз поспішаєте, зайняті якоюсь важливою справою або відпочиваєте.

Але якщо вам не вдається згорнути розмову відразу і вона затягується на годину або навіть більше? Вам ніяково перервати співрозмовника, але ви не бачите можливості її закінчити, оскільки співрозмовник весь час говорить. Простий, хоча, можливо, не надто коректний спосіб — імітувати «обрив зв'язку». Ви можете перетелефонувати і продовжити розмову, але так ви перехопите ініціативу. Ви зможете сказати, що із задоволенням поспілкуєтеся зі співрозмовником в інший час, але не сьогодні. Будьте наполегливі і не попадайтеся на вудку любителя поговорити. Якомога швидше згортайте розмову і кладіть слухавку.

Що робити, якщо батьки звинувачують вас у недостатній якості викладання, у тому, що ви занадто погано вчите їхню дитину? Низький рівень знань, погані оцінки... Прикро?

Такі слова чути особливо прикро. Адже ви працюєте, не покладаючи рук, намагаєтеся допомогти і навчити кожну дитину. Розгубленість, образа — ось почуття, які відчуває

вчитель у цей момент. І хочеться спростовувати слова батьків, довести, що це не так. Але ж подібні нападки найчастіше бувають результатом завищених вимог до дитини, бажанням бачити свою дитину найрозумнішою і найкращою. І це не стільки каміння у ваш город, скільки невпевненість у своїх батьківських силах, відчуття, що здібності дитини недостатньо гарні. Не завжди те, що кажуть батьки, і є істинним сенсом їхніх претензій. Переверніть ситуацію.

Для початку вислухайте батьків. Дозвольте їм виговоритися, при цьому ставте навідні запитання:

- Чому ви так думаєте?

- Як ви вважаєте, що саме не розуміє ваша дитина?

- Чи хочете ви прийти на урок, щоб подивитися, як проходить навчання?

Ваша відкритість завжди розташує до вас співрозмовників і скаже їм про те, що ви не згодні з їхньою думкою.

Деякі вчителі вважають, що «кращий спосіб захисту — напад». Вони звинувачують батьків у тому, що ті не виконують з дитиною домашні завдання, проводять з нею занадто мало часу. Але така розмова не буде конструктивною. Вам краще обмежитися короткою розповіддю і парою ілюстрацій до неї. Батьки позбавлені можливості побачити навчальний процес. Дозвольте їм бути присутніми на уроці. Поясніть батькам те, що вони можуть не зрозуміти. Розкажіть об'єктивно про здібності дитини, не забудьте знайти щось позитивне, адже якщо ви будете говорити лише про погане, то ваша розмова закінчиться ще гірше, ніж почалася. Покажіть дитячі зошити і прокоментуйте їх. Розкажіть, як оцінюєте роботи, чому саме так, на що батькам слід звернути увагу. Підкресліть, що ви — не противники, а союзники, одна команда, мета якої — дати дитині гарну освіту, підготувати її до життя, не забути про душевні якості.

Найголовніша формула успіху — знання, як спілкуватися з людьми. (Т. Рузвельт)

Найважче навчитися спільної мови. (А. Кумор)

Форми і стратегії завершення та вирішення конфліктів

1. Помовчіть, зробивши паузу. Це допоможе вам обрати розумну тактику. Час допомагає забути те, що нас дратує.
2. В конфліктних ситуаціях дуже часто хочеться постояти за себе і дати достойну відсіч. Тому ми так сильно переживаємо за те що говоримо чи робимо в подібних ситуаціях. Але якщо ви попали в таку ситуацію спробуйте скористатися порадою психолога Сильвії Бурстин «не відповідай одразу – краще почекати і подивитися що буде далі.
3. Не грайте гру «Хто винен?» Конфлікт, як правило є результатом цілої серії подій. Це схоже на ефект доміно. В кінцевому результаті не можна винуватити тільки одну людину. Спочатку стається одне, потім друге, потім третє. В кінцевому результаті стається те що стається.
4. Не піддавайтеся настрою іншої людини.
5. Злість руйнує ваш розум. У стані злості неможливо конструктивно думати і шукати креативне рішення виходу із складної ситуації.
6. Вчитель з медитації Норман Фішер стверджує: що б з нами не відбувалося, головною проблемою в конфліктних ситуаціях є наша злість. Вона створює хмару емоцій, яка заважає дати врівноважену і переконливу відповідь. Попрацюйте над собою: промедитуйте, зробіть гімнастику, прогуляйтеся на свіжому повітрі – дайте собі можливість відволіктися від проблеми. Робіть що завгодно, але перш ніж розбиратися з кимось, розберіться самі з собою.
7. Не старайтеся зрозуміти дії іншої людини. Спитайте себе, якби інша людина спробувала зрозуміти про що ви зараз думаєте або чому ви робите зараз те що

робите, наскільки близькими до правди були б його догадки? Ніхто крім вас не знає, що відбувається у вашій голові. Так навіщо старатися зрозуміти те про що думає твій співрозмовник? Скоріше всього ви будете неправі, а це значить, що ви надарма витратите час.

8. Ваші думки це ще не факт. Наше тіло гостро переживає наші емоції – страх, напругу, тривогу чи стрес. Ми відчуваємо емоції на фізичному рівні і часто сприймаємо свої відчуття, як підтвердження того, що наші думки – це факт. «Невже я б почував себе так погано, якби не був правий?» Тибетський вчитель Цокньї Рінпоче в ситуації, коли нас охоплює тривога, покаяння, страх чи злість, радить пам'ятати, що емоційний і фізичний стан, які ми переживаємо «реальні, але неправдиві»
9. Як ви можете використати цю ситуацію для особистісного росту? Психолог Тара Бреч стверджує, що зациклюючись на злості, ображаючись на чийсь слова чи дії, засуджуючи співрозмовника ми поповнюємо свій особистий запас страждань. Ситуація + наша реакція = страждання. Розбираючись зі своїми почуттями і запитуючи чому нас так сильно зачіпає та чи інша ситуація і що ці почуття говорять про нас самих – це чудовий час дізнатись про себе щось нове. Ситуація + роздуми + мисленева присутність «тут і тепер» = внутрішній ріст.
10. Ніколи не дозволяйте іншим збити себе з толку, навіть самому собі.
11. Те що було, те минуло. Згадуючи про минуле ми часто стараємося зрозуміти, що можна було зробити інакше, щоб попередити конфлікт і його неприємні наслідки, але те що було вчора, воно залишається в минулому, а в минулому ми нічого змінити не можемо.
12. Навчіться пробачати заради власного блага. Психолог Джек Корнфілд радить «Не вартує бути вірним своїм стражданням». Ми дуже вірні своїм переживанням і думкам про все погане, що з нами відбувалось. Так це було, так це жахливо, але невже це єдине, що формує вас як особистість? Ми пробачаємо інших заради того, щоб звільнитися від особистих страждань, перестати триматися за минуле і жити далі.
13. Зробіть півтора хвилинну перерву. Щоб звільнити розум, потрібно розірвати хід своїх думок. Нейропсихіатр Ден Сігал стверджує, що «за 90 секунд емоція піднімається і спадає, як хвиля біля берега» Тому людині потрібно 90 секунд, щоб вийти з будь-якого стану. За 90 секунд спробуйте вдихнути і видихнути 15 разів – щоб не думати про людину або ситуацію, яка вас роздратувала. Це допоможе розірвати міцне коло – і разом з ним владу, яку мають над вами ваші негативні емоції
14. Відповідайте кривднику добром.
15. Пам'ятайте, що краще зосереджуватись не на грозі, а квітах, які з'являться завдяки їй.

Психологічні вимоги до уроку через призму оновленої освіти

Дослідження, проведені психологами Гарвардського університету, показали, що успіх на 85% залежить від особистісних якостей, правильного вибору лінії поведінки, і лише на 15% визначається наявними знаннями

Психологічні вимоги до уроку:

1. Організувати й здійснити сприймання, усвідомлення, запам'ятовування та осмислення навчальної інформації.
2. Розвивати довільну й післядовільну увагу учнів, зосереджувати її на найскладніших і найвідповідальніших моментах (поняттях, правилах, законах).

3. Застосовувати мнемонічні прийоми (механічні й смислові) запам'ятовування під час занять, тренування вмінь на уроці, а також виконання домашніх завдань.

4. Сприяти розумовому вихованню та самовихованню особистості під час навчання.

Для підвищення мотивації до навчання:

- забезпечити в учнів відчуття просування вперед, переживання успіху в діяльності, для чого необхідно правильно підбирати рівень складності завдань і заслужено оцінювати результат діяльності, коментуючи їх;

- використовувати всі можливості навчального матеріалу для того, щоб зацікавити учнів, ставити проблеми, активізувати самостійне мислення;

- організовувати співробітництво учнів на уроці, взаємодопомогу, позитивне ставлення класу до предмета й навчання в цілому;

- самому правильно формувати стосунки з учнями, бути зацікавленим у їхніх успіхах, мати авторитет;

- бачити індивідуальність кожного учня, мотивувати кожного, спираючись на вже наявні в учня мотиви.

Для підвищення ефективності уроку:

1. Зробіть мету уроку метою учнів.

2. Формулюйте мету, орієнтуючись на потреби й інтереси учнів.

3. Серйозно ставтеся до організації уроку.

4. Орієнтуйте учнів на самооцінку діяльності.

5. Запитуйте в учня: «Ти задоволений результатом?», кажіть замість оцінки: «Ти добре впорався з роботою».

6. Якнайчастіше ставте учнів у ситуацію вибору.

7. Зробіть ситуацію успіху досяжною для кожного учня. Вибирайте такі завдання, під час виконання яких учні частіше досягають успіхів, ніж невдач.

8. Практикуйте роботу в групах, парах.

- Після вивчення складного матеріалу попросіть учнів перевірити себе в засвоєнні нового матеріалу, пояснюючи його одне одному.

- Пропонуйте дітям заздалегідь придумати питання для однокласників і ставити їх на уроці.

- Дозволяйте й підтримуйте роботу в парах за зразком «устигаючий і відстаючий учні».

9. Щоб запобігти порушенню дисципліни на уроці, створіть умови для підвищення якості знань учнів та їхньої самоповаги.

- Учіть позитивного ставлення до себе.
- Обговорюючи провину учня, говоріть тільки про те, що трапилося, не наклеюйте ярлика: «Ти, як завжди...»

10. Не підсилюйте напруження ситуації.

- Контролюйте свої негативні емоції.
- Не дозволяйте собі спалахів агресії, таких як лемент, приниження, сварка.
- Не обговорюйте ситуацію в стані збудження, дайте «охолонути» собі й учню.
- Проводьте час від часу загальні дискусії про порушення поведінки, щоб пояснити, що є прийнятним у певних ситуаціях, а що - ні.

11. Враховуйте вікові особливості учнів у розвитку їх особистості та пізнавальної сфери.

12. Не поважайте менше тих учнів, які мають низькі результати з вашого предмета. Може, їм просто не подобається та наука, яку ви викладаєте. Можливо, не мають часу на досягнення високих показників, бо беруть постійну участь у конкурсах і олімпіадах з інших предметів.

13. Якщо ви отримуєте задоволення від своїх уроків, стилю, - ви не дарма здійснюєте педагогічну діяльність.

ПОРАДИ ВЧИТЕЛЮ ЩОДО ПІДТРИМКИ ДИСЦИПЛІНИ В КЛАСІ

«Наша праця, - писав В.Сухомлинський, - проходить у світі дитинства – от про що не можна забувати ні на хвилину. Потрібно знати цей світ, але і цього замало, потрібно вжитися у світ дитинства. У кожному вчителеві має сяяти і ніколи не згасати маленька іскорка дитинства, вона допомагає знаходити оптимальне рішення в безлічі педагогічних завдань, що він їх вирішує».

Дисципліна – це умови, засоби і результат виховання, вона потребує зустрічних зусиль.

Головною умовою дисциплінованої поведінки учнів є доброзичливі відносини між учителем і дітьми.

Дисципліну в класі багато в чому обумовлюють раніше нагромаджений досвід поведінки учнів, організованість класу, ставлення до навчання, предмета, вчителя, дотримання єдиних вимог до учня всіма вчителями, які працюють у класі, загального порядку, умов і традицій даної школи.

Хорошої поведінки діти не лише вчать, а й запозичають її. Добре, якщо діти з перших днів перебування в школі засвоюють еталони поведінки: як входити і виходити з класу, як стояти біля дошки, звертатися до вчителя, вітатися тощо.

Часто за однакових умов в одному класі і в різних учителів дисципліна різна. Це свідчить про те, що багато залежить від рівня професіоналізму, майстерності, комплексу особистих якостей учителя.

При порушенні дисципліни в конфліктних ситуаціях не слід поспішати звертатися на допомогу до адміністрації, батьків. Краще з'ясувати причину й встановити контакт із учнем самостійно.

Варто враховувати такі правила:

- Поводьтеся так, щоб учні відчували, що ви керуєте навчальним процесом, при цьому всіляко стимулюйте їхню активність;
- Не відволікайтеся на незначні порушення, моралізування. Урок має свої чіткі завдання, це не арена для з'ясування стосунків;
- Дотримуйтеся доброзичливого, мажорного тону, будьте уважні до кожного учня. Надавайте необхідну підтримку, відзначаєте успіхи, створюйте життєрадісний, оптимістичний настрій у класі;
- Стежте за правильністю постави, проводьте фізкультхвилинки; не припускайте перевтоми учнів;
- Надавайте учням можливість частіше працювати у групах – це може бути стимулом до зайнятості кожного, хорошого настрою та поведінки.
- Створюйте умови, щоб важкі, слабкі діти мали змогу відчувати себе лідерами;
- Не принижуйте учнів, не припускайте образ, сарказму. Гнів, дратівливість, імпульсивність не сприяють зміцненню дисципліни й авторитету вчителя;
- Будьте привітними, але враховуйте, що фамільярність може породити неповагу;
- Не виявляйте антипатії до важких учнів, сподіваючись від них поганої поведінки. Діти відчують скептичне ставлення до них і часто поведуться згідно з вашими очікуваннями;
- Не припускайте появи «любимчиків», бо це створює зайві проблеми, ускладнює стосунки в колективі;
- Умійте керувати емоціями, знайте ціну кожному слову, тонові. Пам'ятаючи народну мудрість: «У ножа одне лезо, а в слова їх сотні», - не можна вимагати від дитини те, що під силу дорослому, будьте терплячими;
- Не соромтеся виявляти почуття гумору. Можна посміятися і над собою, не вважайте себе досконалістю. Але не можна висміювати учнів. Дітям імпонує веселий, спритний, оптимістичний учитель;
- Не забудьте привітати дитину з днем народження, надіслати похвальний лист батькам;
- Підтримуйте контакт із учнями поза уроками, на заняттях гуртка, позакласних заходах, спільних походах. Спілкуйтеся з дітьми на природі, вдома, у спільній трудовій діяльності.
- Зміцнюйте зв'язки з батьками, намагайтеся отримати від них підтримку, але не сподівайтесь, що вони вирішать проблему з дисципліною у класі. Їх найбільше цікавлять успіхи своєї дитини. Виявляйте коректність у взаєминах із батьками. Постійна негативна інформація, скарги псують відносини, викликають недовіру до вчителя, його можливостей, здібностей навчати й виховувати дітей.

Досвід показує, що більшість конфліктних ситуацій породжується непогодженням учня, а часто й самих батьків, з оцінюванням. Причина в тім, що самооцінка, як правило, вища за оцінку, поставлену вчителем. Потрібен коментар відповіді, письмової роботи, а вчитель, як правило, обмежується лише виставлянням оцінки. Має місце суб'єктивний підхід, коли на оцінювання впливає поведінка, старанність і навіть ставлення до вчителя.

Простежується переоцінювання значущості контролю. Для багатьох учителів і учнів оцінка стала не засобом, а методом навчання. На уроках більше запитують, ніж навчають, перекладаючи важкість засвоєння нового матеріалу на домашню роботу. Це призводить до перевантаження, погіршення здоров'я дітей, неповаги до школи та вчителя. У книжці «100 порад учителям» В. Сухомлинський пише:

- Ретельно розучуйте матеріал на уроці, не витрачайте багато часу на опитування, не оцінюйте того, чого ще не встигли навчити;
- Більш надійна та оцінка, що враховує відповіді на кількох уроках. Нехай учень знає, що ви за ним спостерігаєте і радієте його успіхам;
- Не ставте погану оцінку, якщо учень не засвоїв матеріал. Пригніченість, зневіра не сприяють активізації мислення. Стимулює навчання тільки успіх, допоможіть учневі його досягти;
- Ширше використовуйте словесне оцінювання судження, а не оцінки. Не виставляйте в журнал і в щоденник випадкові оцінки заради їхнього нагромадження. Більш доцільним є тематичний облік знань. Якщо велика частина учнів не впоралася з письмовою роботою, не варто виставляти оцінки в журнал;
- Заохочуйте взаємодопомогу між учнями, шефство над молодшими, роботу в групах, взаємонавчання та взаємоконтроль;
- Застосовуйте різнорівневу педагогічну підтримку, диференційовані, довгострокові домашні завдання. Шукайте можливість заохотити учня і за малі успіхи, вселити почуття впевненості, можливості досягнення успіху;
- Враховуйте природні можливості, стан здоров'я й умови життя дитини, оцінюючи її навчання, виховання і розвиток, пам'ятаючи народну мудрість: «Кому більше дається, з того й більше вимагається»;
- Відчуття провини – не самообвинувачення, а докори сумління, прагнення до самовдосконалення, порядності;
- Перш ніж засудити, завжди варто подумати, чи можна вибачити;
- Усвідомлення своєї провини – найперша умова виправлення;
- Потрібно виховувати в дітях совість і ясність розуму;
- Свобода – це право робити все, що законно і не шкодить іншим людям;
- Брак простоти і скромності – це брак розуму.